

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 5,6-х класів НУШ з основ здоров'я

Принципи і ознаки адекватного оцінювання

Оцінювання результатів навчання учнів за курсом ЗБД включає формувальне (поточне) і підсумкове. В основу оцінювання навчальних досягнень учнів покладено такі принципи:

- Мотивація – наголос на позитиві і підтримці впевненості у своїх здібностях і можливостях
- Індивідуалізація – порівняння результатів з власними попередніми досягненням
- Суб'єктність – самооцінка і участь у визначенні індивідуальних цілей навчання
- Триангуляція – здійснювання оцінювання щонайменше трьома суб'єктами: учителем/вчителькою, самим учнем, однокласниками

Адекватне і мотивуюче оцінювання навчальних досягнень учнів має такі ознаки:

- містить у своїй основі чіткі і зрозумілі вимоги до навчальних результатів;
- дозволяє легко досягти і перевищити ці результати;
- дає змогу показати свої досягнення різними способами;
- заохочує учнів апробувати моделі поведінки без ризику отримати за це негативну оцінку;
- розвивати позитивне ставлення до самого себе, впевненість у своїх здібностях і можливостях;
- використовує самооцінку і взаємну оцінку, як важливий елемент навчання;
- надає зворотний зв'язок учням/ученицям і вчителю/вчительці.

Система оцінювання результатів навчання з курсу «Безпека, здоров'я та добробут» здійснюється на позитивному ставленні до кожного учня, і враховується не рівень недоліків та прорахунків, а рівень особистих досягнень.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводить заклад, є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. За вибором закладу оцінювання можна здійснювати за системою оцінювання, визначеною законодавством, або за власною шкалою. За умови використання власної шкали заклад має визначити правила переведення загальної оцінки результатів навчання семестрового та річного оцінювання до системи, визначеної законодавством, для виставлення у Свідоцтві досягнень.

Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12. За рішенням педагогічної ради (за потреби) заклад освіти може визначити адаптаційний період впродовж якого не здійснюється поточне та тематичне оцінювання.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання. Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

**Критерії оцінювання. Оцінювання навчальних досягнень учнів
здійснюється за 12-бальною шкалою.**

Рівні Категорії критеріїв	Початковий рівень 1 – 3 балів	Середній рівень 4 – 6 балів	Достатній рівень 7 – 9 балів	Високий рівень 10 – 12 балів
Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; опрацьовує текстову та/або графічну інформацію	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; ставить запитання до змісту навчального матеріалу; опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить уточнювальні запитання; використовує інформацію з кількох джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; порівнює інформацію з кількох джерел	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить запитання на з'ясування причиннонаслідкових зв'язків; використовує інформацію з різних джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; аналізує й порівнює інформацію з різних джерел; критично оцінює надійність джерела й достовірність інформації
Комунікація, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій	Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності	Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; презентує результати своєї навчальної діяльності	Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)	Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює й логічно обгрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням

<p>Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом</p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя або інших осіб: виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання; розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення</p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком; може порівняти окремі об'єкти вивчення</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або розв'язання проблеми; складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання; може аналізувати та порівнювати</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, висуває гіпотези; успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до інструкцій; обґрунтовує обраний спосіб розв'язання / виконання, спираючись на знання й досвід; може класифікувати й узагальнювати об'єкти вивчення</p>
<p>Рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності</p>	<p>Учень / учениця розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель</p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє окремі помилки та робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб : успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах власної навчальної діяльності; визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності й можливі шляхи їх подолання</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб аналізує результати власної навчальної діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення; визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності, та можливі шляхи їх подолання</p>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ОСНОВ ЗДОРОВ'Я (7-9 КЛАСИ)

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з основ здоров'я здійснюється за 12 бальною шкалою

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) за допомогою вчителя може назвати окремі поняття, що стосуються здоров'я та безпеки життєдіяльності
	2	Учень (учениця) має уявлення про елементарні поняття здорового способу життя й безпечної поведінки. За допомогою вчителя або з використанням підручника (робочого зошита) відтворює окремі факти навчального матеріалу
	3	Учень (учениця) за допомогою вчителя або з використанням підручника (робочого зошита) фрагментарно відтворює елементарні поняття про здоровий спосіб життя. Під керівництвом і контролем учителя епізодично виконує практичні дії, що формують безпечну поведінку. Повторює оцінні судження інших без достатнього осмислення
II. Середній	4	Учень (учениця) за допомогою вчителя або з використанням підручника (робочого зошита) дає визначення окремих понять; частково характеризує ознаки здоров'я та безпечної поведінки; за допомогою вчителя виконує елементарні практичні дії, пов'язані з формуванням здорового способу життя й безпечної поведінки
	5	Учень (учениця) самостійно дає визначення окремих понять; за допомогою вчителя або з використанням підручника (робочого зошита) відтворює навчальний матеріал, характеризуючи ознаки здоров'я, шляхи та методи його зміцнення та збереження життя. За допомогою інструкції та консультації вчителя, виконує практичні дії, пов'язані з формуванням здорового способу життя й безпечної поведінки. Повторює почуті від інших найпростіші оцінні судження про здоровий спосіб життя й безпечної поведінки
	6	Учень (учениця) самостійно, але неповно відтворює навчальний матеріал; за допомогою вчителя розв'язує прості типові навчальні ситуаційні задачі; характеризує окремі ознаки здоров'я, наводить прості приклади дій про збереження здоров'я. За допомогою інструкції та консультації вчителя виконує практичні дії, пов'язані з формуванням життєвих навичок здорового способу життя й безпечної поведінки. Пояснює найпростіші оцінні судження про здоровий спосіб життя й безпечної поведінки

III. Достатній	7	Учень (учениця) загалом самостійно відтворює навчальний матеріал, розкриває суть понять; розв'язує прості типові ситуаційні задачі. Характеризує ситуації, що містять загрозу й потребують практичних дій. Висловлює окремі оцінні судження про стан здоров'я, поведінку в різних ситуаціях, свою та інших, міжособистісні стосунки
	8	Учень (учениця) самостійно відповідає на поставлені запитання; дає порівняльну характеристику явищам і процесам, які характеризують здоров'я. Визначає засоби, які необхідно використовувати у виконанні практичних дій. Обґрунтовує свої оцінні судження про здоровий спосіб життя й безпечної поведінки, спираючись на предметні знання та усталені норми
	9	Учень (учениця) відтворює інформацію, відповідає на поставлені запитання; самостійно розв'язує стандартні ситуаційні завдання; пояснює зміст і послідовність операцій, що входять до складу практичних дій; за допомогою вчителя встановлює причинно-наслідкові зв'язки, робить нечітко сформульовані висновки; свідомо приймає рішення; володіє навичками самоконтролю
IV. Високий	10	Учень (учениця) обґрунтовано відповідає на запитання, передбачені навчальною програмою курсу; самостійно аналізує та розкриває суть явищ і процесів, що характеризують здоровий спосіб життя; узагальнює, систематизує, установлює причинно-наслідкові зв'язки; користується джерелами додаткової інформації. За допомогою вчителя розв'язує нестандартні ситуації; виконує практичні дії щодо здорового способу життя й безпечної поведінки, формулює висновки про конкретну оздоровчу діяльність; свідомо користується правилами здорового способу життя й безпечної поведінки. Висловлює оцінні судження про стан здоров'я власного й інших, поведінку свою та інших, міжособистісні стосунки
	11	Учень (учениця) логічно, усвідомлено відтворює навчальний матеріал в межах навчальної програми курсу; самостійно аналізує й розкриває закономірності явищ і процесів, що характеризують здоровий спосіб життя й безпечної поведінки, їх сутність; установлює й обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки; аргументовано переконує в необхідності виконання дій щодо здорового способу життя й безпечної поведінки; самостійно користується джерелами додаткової інформації. Аналізує та обґрунтовує оцінні судження про стан здоров'я власного й інших, наслідки своїх дій, поведінку свою та інших

	12	<p>Учень (учениця) свідомо відтворює й розуміє навчальну інформацію за програмою курсу; може вести дискусію з конкретного питання здорового способу життя й безпечної поведінки з використанням знань суміжних програм; самостійно оцінює та характеризує різноманітні явища та процеси, які розкривають сутність здорового способу життя й безпечної поведінки; самостійно користується різними джерелами інформації, у тому числі й рекомендованими вчителем. Розв'язує проблемні завдання; має здоров'язберігаючі життєві навички; вибирає безпечний варіант розв'язання нестандартної ситуації; визначає мету своїх дій і знаходить альтернативні та вибирає й обґрунтовує оптимальні шляхи її досягнення; оцінює тимчасові та довгострокові наслідки вибраного варіанту; робить обґрунтовані висновки. Виявляє особисту позицію щодо здорового способу життя й безпечної поведінки. Обґрунтовує цінність набутих знань і сформованих розумових і практичних умінь і життєвих навичок для власного здоров'я</p>
--	----	---

ПРАВИЛА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ОСНОВ ЗДОРОВ'Я

Оцінка з основ здоров'я має відобразити позитивні зміни у знаннях, вміннях, мотиваціях та реальній поведінці:

- підвищення рівня знань про здоров'я і безпеку життєдіяльності, здоровий спосіб життя, уміння використовувати здобуті знання для зміцнення здоров'я;
- набуття навичок, що сприяють фізичному, соціальному, духовному та психічному здоров'ю;
- позитивне ставлення до здорового способу життя.

ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ОСНОВ ЗДОРОВ'Я

Основні види оцінювання: поточне, формувальне і підсумкове (тематичне, семестрове, річне).

Формувальне оцінювання відбувається під час навчання, сприяє покращенню результатів учнів і ґрунтується на поставлених цілях (оцінювання для навчання). Це інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, що дає змогу вчителю визначити потреби учнів, адаптуючи до них процес навчання; постійне оцінювання, яке розпочинається з попереднього оцінювання знань і вмінь учнів на початку теми та впродовж її вивчення. Формувальне оцінювання включає: самооцінювання, оцінювання учнями, оцінювання співпраці та оцінювання результатів проектної діяльності.

Діяльність вчителя при організації формувального оцінювання здійснюється за наступним алгоритмом:

- формування об'єктивних та зрозумілих для учнів навчальних цілей;
- створення ефективного зворотнього зв'язку;
- забезпечення активної участі здобувачів освіти у процесі пізнання;
- ознайомлення учнів з критеріями оцінювання;
- забезпечення можливості й уміння здобувачів освіти аналізувати власну діяльність;
- корегування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Тематична оцінка виставляється з урахуванням поточних оцінок за різні види навчальної діяльності.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому має враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень здобувача освіти з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Семестрова оцінка підлягає коригуванню.

Річна оцінка виставляється на основі семестрових оцінок також з урахуванням зростання рівня навчальних досягнень здобувача освіти.

Такі ж критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з основ здоров'я діють для учнів, що навчаються в індивідуальній формі (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж).